Otázka: Druhy právních norem

Předmět: Právo

Přidal(a): Vendy

Třídění právních norem

Podle způsobu vymezení pravidel chování

- norma přikazující – přikazují, jak se máme chovat (kogentní)
- norma zakazující – zakazuje nějaké chování (dispozitivní)
- norma opravňující – dovolující nějaké chování (dispozitivní)

Dále jsou normy podle stupně závaznosti:

- kogentní čili donucující (stanoví pravidlo chování, které je pro právní subjekty závazné a neměnitelné)
- dispozitivní (pravidlo chování, které právní subjekty mohou, ale nemusí použít)

Příklady právních norem

Norma přikazující příklad

- Kategorické (kogentní) normy – jsou formulovány jako jednoznačný imperativ vylučující jakoukoliv možnost právních subjektů odchýlit se svými projevy vůle od oprávnění a povinností stanovených v normě – především zakazující a přikazující normy.
- Vlastnictví k plodům spadlým na sousední pozemek upravuje § 1016 odst. 1 NOZ odlišně,

když výslovně a zcela jednoznačně stanoví, že plody spadlé ze stromů či keřů na sousední pozemek náležejí vlastníkovi sousedního pozemku. Toto neplatí pouze v případě, že sousední pozemek, na který plody spadly, je veřejným statkem. Veřejným statkem ve smyslu § 490 NOZ je věc určená k obecnému užívání. V případě, že tedy plody spadnou na pozemek určený k obecnému užívání, stává se vlastníkem plodů vlastník stromu či keře, z něhož plody opadaly. V souladu s ustanovením § 1067 NOZ náleží strom do vlastnictví toho, z jehož pozemku vyrůstá kmen. Vyrůstá-li kmen na hranici pozemků různých vlastníků, je strom společný.

- Spadané plody tedy náležejí do vlastnictví vlastníka sousedního pozemku, avšak dokud jsou plody na stromě či keři, jsou vlastnictvím vlastníka tohoto stromu či keře, a to i v případě, že rostou na větvích přesahujících na sousední pozemek. V takovém případě musí soused takovému vlastníku stromu či keře v souladu s ustanovením § 1021 NOZ umožnit vstup na svůj pozemek, aby mohl plody očesat

Norma zakazující

Normy se dvěma pravidly. První dává subjektům možnost upravit povinnosti a oprávnění v konkrétních podmínkách své vůle. Druhé, pokud si subjekty sami nestanoví obsah svých povinností a oprávnění, tak má samostatný význam.

Příklad:
Neujednají-li strany, kdy má dlužník splnit dluh, může věřitel požadovat plnění ihned a dlužník je poté povinen splnit bez zbytečného odkladu. … Je-li podle smlouvy dlužník oprávněn, aby určil čas plnění, a neurčí-li jej v přiměřené době, určí jej na návrh věřitele soud podle okolností případu.

Norma opravňující

Příklad:

Vyjadřující oprávnění k určitému chování, aniž by ukládaly povinnost se takovým chováním řídit.

Vlastník má právo se svým vlastnictvím v mezích právního řádu libovolně nakládat a jiné osoby z toho vyloučit. Vlastníku se zakazuje nad míru přiměřenou poměrům závažně rušit práva jiných

osob, jakož i vykonávat takové činy, jejichž hlavním účelem je jiné osoby obtěžovat nebo poškodit.